

dem, som han fandt bedst skiftede til at udøve Rectorgjerningen, og at Overlærerne bleve saa rigelig lønede, at Rectorerne ikke behøvede andet Tillæg end f. Ex. fri Bolig og maaske et Par Hundrede Rd. i Repræsentationsomkostninger eller deslige. Kan det ikke lade sig gjøre, og er der ingen Ud- sigt dertil, mener jeg ogsaa, at man kan blive staaende ved det, den høitærede Minister har fore- slaæet, og jeg skal ikke gjøre nogen Indvending mod nogen Enkelthed i Loven.

Saale: Jeg kan ganske slutte mig til, hvad den ærede foregaaende Læser sagde. Jeg mener, at det er rigtigt, at Afgangen til Lærerpøfterne ved de lærde Skoler bliver saa fri som mulig, og jeg tror, at det derfor kunde være rigtigt, at der vedtoges en Bestemmelse i Lighed med, hvad der i det andet Thing oftere har været vedtaget, f. Ex. sidst i Samlingen 1863—64, hvor der af et Udvalg, af hvilket ogsaa den ærede Minister var Medlem, blev foreslaæet og med stor Majoritet vedtaget, at Afgangen til Rectoraterne og Lærerpøfterne ved de lærde Skoler ikke skulde være indskrænket ved nogen Examen. Jeg tror ogsaa, at der maa have foresvævet den ærede Minister, ligesom han jo i Grunden udtalte det ved Lovlæggelsen, en Tvivl, om det dog ikke var rigtigt at ophæve al Evang for Administrationen i den Retning, og det forekommer mig, at det Samme gaar tydelig gjennem selve Lovforslaget. Dettets første Paragraf siger nemlig: „Fortrinlig Afgang til Rectorater . . . forbeholdes“, og den 2den Paragraf omtaler „fortrinlig Afgang“ til Overlærerembede. I det der staaer det Ord „fortrinlig“ kan Afgangen altsaa ikke være indskrænket alene til dem, som ere nævnte der, men Administrationen maa jo have Ret til ogsaa at kunne vælge Andre. Siden hedder det i Lovforslagets § 2: „Antallet af saadanne Overlærere — det vil sige Adjunker, der udnævnes til Overlærere — bør i Regelen ikke være høiere end en Fjerdedel af det hele Antal“, og fremdeles hedder det i § 3: „Ved enhver Skole bør der være mindst een Overlærer, der i Regelen repræsenterer en anden Studieretning end den, der er repræsenteret ved Rector“. Jeg tror, at disse Udtryk: „fortrinlig Afgang“ og „i Regelen“ tydelig vise, at den ærede Minister selv maa være i Tvivl om, hvorvidt det er rigtigt at give bindende Regler. I det disse Ord staa der, ere Bestemmelserne ikke bindende, men der er blot givet en Anviisning, som kan følges, men som ikke behøver at følges. Altsaa tror jeg, at en Ordning som den, jeg nævnte, egentlig i Gjærningen vil være udsørlig efter denne Lov; men saa tror jeg ogsaa, at det var bedre, at det blev udtalt med rene og klare Ord, saaledes at der ikke kunde være Tvivl om, at Administrationen har Ret til at vælge til Rectorer, Overlærere og Adjunker, hvem den vil, uden Hensyn til Examen.

Riær: Jeg skal tillade mig at behandle Lovforslaget fra en noget anden Side end den, fra hvilken de to ærede foregaaende Læser have betragtet det. Naar jeg tillader mig at yttre mig om det, vil jeg ikke undlade at forudskikke den Udtalelse, at jeg erkjender, at der er en vis nødvendig Nærhedsforbindelse mellem Loven af 1ste April 1871 om Undervisningen i de lærde Skoler og den Forandring i Reglerne om Afgangen til de høiere Lærerpøfter ved disse Skoler, som dette Udkast foreslaar. Jeg erkjender, at man maa tage Konsekventerne af Loven af 1ste April 1871, tage mod Følgerne af, at visse Lærefag ere, ved at Loven af 1871 har indført to forskellige Undervisningskursus i Skolernes to øverste Klasser, trukne mere frem end hidtil og andre traadte mere tilbage. Følgen heraf maa man for saa vidt tage imod, som Administrationen maa være stillet noget anderledes med Hensyn til Valget af de Mand, hvormed de høiere Pøfter skulde besættes, forat de lærde Skoler kunne regne paa, ogsaa til den mere realitistiske Undervisning at kunne faae saa gode Kræfter som muligt, hvilket jo vil kunne opnaas ved at give Lærere i disse Fag bedre Udsigter til Forfremmelse i Virksomhed, Stilling og Indtægt end hidtil. Næst at gjøre disse Indrømmelser vil jeg tillade mig at reise det Spørgsmaal, om Lovforslaget dog ikke gaar noget videre i Endring af de hidtil gjældende Regler, end de lærde Skolers Lærv nødvendigt kræver, og særlig noget videre, end det i Grunden kan findes naturligt efter det Punkt, hvortil man er kommen i Udførelsen af Skoleloven af 1ste April 1871. De for Tiden gjældende Regler vil man jo have seet gjengivne i de Lovforslaget tilføiede Bemærkninger's 2det Stykke, som lyder: „For Tiden er altsaa Tilstanden denne: Afgangen til samtlige Rectorater og til i det Mindste een Overlærerplads ved hver Skole er forbeholdt de filologiske Kandidater alene; men er der flere Overlærerpladser ved en Skole, kunne ogsaa de, der have underkastet sig polyteknisk Examen eller i visse Tilfælde Magisterkonferents, komme i Betragtning, og desuden Adjunker, der have vist særlig Dygtighed, dog kun i Alt til en Fjerdedel af Overlærerpladserne. Til at blive Adjunkt kræves ingen bestemt Examen“. Disse Regler skrive sig, som man endvidere vil have seet, fra Aaret 1849. De Studerende, der i Tidrummet siden 1849 have uddannet sig til Lævergjærningen ved de lærde Skoler, og i den Tid have underkastet sig den filologisk-historiske Embedsexamen, have jo tiltraadt denne Vej med de Udsigter, som Anordningen af 1849 stillede dem.

Formanden: Jeg tror, at Læseren forstyrres af, at der tales temmelig højt omkring i Salen. Jeg maa derfor bede ærede Medlemmer om at undgaa dette.